ANUL II. No. 1. NUMAR 5 Lei. Ianuarie 1936.

15.074

REVISTA MEA

Număr închinat culturii

Revistă literară critică şi de cultură generală

APARE LUNAR
Anul II. No. 1. Ianuarie 1936.

Director şi redactor responsabil:
MARTA D. RADULESCU
Cluj, Str. Mico No. 7.

Abonament: 60 Lei anual
Autorităţi: 100 Lei anual
In străinătate dublu

In pragul anului al doilea

de Ion Banea.

Cu numărul acesta, Revista mea păşeşte voinicește în al doilea an de apariţie. Cu această ocaziune, credem că este potrivit să ne oprim o clipă, pentru a examina anul de luptă şi de existenţă, care a trecut şi care stă sub ochii noştri cu toate amănuntele lui bine cunoscute, cât şi pentru a încerca să profilăm pe harta viitorului, drumul potrivit îndemnului credinţei noastre.

O revistă este şi trebuie să fie, receptorul şi postul de emisiune al gândurilor acelora, cari îi dau viaţă, o încălzesc cu sufletul lor, o fac să trăiască, să fie vie.

Şi este evident că, cu cât ea reprezintă în sinteză, mai clar, tendinţele şi aspiraţiunile cele mai sfinte şi în acelaş timp organice, ale unui grup, sau ale unei generaţii întregi, cu atât ea îşi cucereşte un rol mai de frunte. Devine călăuză, luminând în întunericul timpului, calea celor cari i-se închină.

Revista mea, în publicistica românească, a apărut modestă şi plină de curăţenie. Indemnul apariţiei a răsărât din sufletul ales al unei scrisvocare a prins din aer nevoia unui organ de presă, pentru cuvântul oricare, cari sunt doriţi fără glas, acelomântul ale cărui tainice şoapte pe păei le înţeleg. Alţii nici nu pot numai nu vor să le înţeleagă. şi nici

In mijlocul revistelor, gazetelor şi tuturor tipăriturilor cotidiene, care au pretenţiunea de a oglindi slova lor, specificul de mentalitate românească, dar al căror procent de peste 90% este expresiunea sufletului de imitaţie, endinţelor unui neam strein, care s-a cuibărit la noi şi peste noi, Revista mea pornea nu numai cu cristalinul părâiaşului de munte isvorât din însăşi adâncimile noastre naţionale, ci şi ca un adevărat torent de luptă.

In drumul ei, în decursul impulului, văzând cum se adună în jur ru-i solidaţi căliţi în lupte, gata să înfrunte totul pentru biruinţa credinţei lor, a prins în mâini, cu scăpărări de voinic, alături de condei, şi spadă.

Imbrăţişând un mare front de luptă, a reuşit să facă din cuvintele ei trâmbiţa de alarmă şi chemare, pentru tineretul românesc.

Şi-a întovărăşit copiii, pe cărările delicate ale adevăratei gândiri şi simţiri româneşti, care va fi strălucitoare mâine, ca şi prin colţuri frumoase de ţară, unde ei durau peste veacuri opere, cari să le poarte măreţia muncii lor de legionari.

A dat piept cu adversarii, când aceştia i-au stat în cale şi a fost binevoitoare în sfaturi, faţă de unii prieteni dezorientaţi şi rămaşi mai pe din afara vieţii celei noui pe care ea o cântă şi o trăieşte. In rândurile sale nu şi-au găsit loc, nici uşurinţele de limbaj, nici trivialităţile, nici polemicile interesate, nici josnicia renunţărilor, nici părăsirea atitudinei. Din amvonul Revistei mele, nu s'a predicat decât evanghelia României de mâine.

Pornind în anul nou, s'ar putea întâmpla să supărăm pe unii prieteni buni, care ar fi îndreptăţiţi să aştepte din acest loc enunţarea unui program dogmatic şi pretenţios, pentru noua perioadă de muncă. Expunerea unor începuturi doctrinare de noi sisteme sociale, sau atitudinea revistei faţă de ultimele noutăţi literare etc.

Cerem ertare tuturor pentru această lipsă atât de voită.

Revista mea, *în programul anului al doilea, rămâne mai departe pe drumul ei:* răscolitoare şi mobilizatoare a sufletului nou românesc. *A sufletului verde. Luptă pentru pregătirea şi înarmarea sufletească a legiunilor luptătoare.*

Jertfa de suflet a acestei reviste suntem siguri că va contribui mult, la biruinţa României tinere, al cărei veac se apropie.

ION BANEA

Editura şi presa ca factori de desnaţionalizare culturală

de Mihail Polihroniade[1]

Problema pe care o discută numărul de faţă din „Revista Mea", poate fi schematizată astfel: Care sunt cauzele ce determină impasibilitatea culturii româneşti de astăzi faţă de durerile, de sbuciumul, de dorinţele neamului românesc? Cum poate fi explicată această lipsă de interes faţă de adevărata realitate românească?

Cum poate fi schimbată situaţia actuală?

Problema astfel pusă e atât de cuprinzătoare încât trebue cercetată din cât mai multe puncte de vedere.

Articolul meu va încerca să arate întrucât înstrăinarea comerţului de editură şi librărie şi înstrainarea presei, determină dezinteresarea literaturii româneşti de problemele vitale ale momentului istoric.

* * *

Dar înainte de orice consideraţie în abstracţie să ne aruncăm în fugă ochii asupra situaţiei în editură şi în presă.

Iată câteva din cele mai importante edituri din ţară: Fundaţiile Regale, Ramuri, Adevărul, Universul, Cartea Românească, Cugetarea, Cultura Poporului, Eminescu, Alcalay, Cultura Naţională, Ciornei, Vremea.

Să le luăm pe rând:

1. „Cultura Naţională", proprietar dl Aristide Blank, jidan.

2. „Ciornei", proprietar dl Ciornei, jidan.

3. „Alcalay", stăpân dl Ocneanu, jidan.

4. „Eminescu", stăpâni jidani.

5. „Cultura Poporului", proprietar dl Montaureanu, jidan.

6. „Adevărul", cetate jidovească.

7. „Cartea Românească" liberală.

8. „Ramuri", liberală.

9. „Vremea", liberală.

10. „Universul".

11. „Fundaţiile Regale".

12. „Cugetarea", proprietar dl Georgescu, român.

Prin urmare din 12 edituri 6 sunt categoric jidoveşti.

Să le luam pe celelalte la cercetare.

„Fundaţiile Regale" au drept director un om admirabil şi un savant, pe dl Al. Rosetti, dar în acelaş timp dl Al. Rosetti este directorul „Culturii Naţionale", adica colaboratorul dlui Aristide Blank.

Personagiu important la „Fundaţiile Regale" este dl Isaia Răcăciuni, jidan.

Prin urmare influenţa jidovească la „Fundaţiile Regale", e foarte puternică.

Asta se evidenţiază de altfel şi în „Revista Fundaţiilor Regale" care printre colaboratori numără foarte mulţi evrei ca de pildă dnii: Al. Robot, Camil Baltazar, Oscar Lemnaru, Ionel Jianu, Mihail Sebastian etc.

Editurile liberale depind de direcţia pe care le-o imprimă partidul, sau — în cazul în care ar avea o foarte largă independenţă — nu pot contrazice făţiş politica partidului.

Dar politica filosemită şi naţională a partidului liberal — cel puţin de la dispariţia lui Vintilă Brătianu încoace — n'are nevoe să mai fie evidenţiată.

Dl Georgescu-Delafras — proprietarul editurei „Cugetarea" este un român cinstit, harnic şi capabil. Din nenorocire este ateu, democrat şi filosemit, cel puţin aşa-l ştiam acum trei ani.

Rămâne singur „Universul" care — după împrejurări — poate să însemne, pentru naţionalism, şi foarte mult şi foarte puţin.

* * *

Să trecem acum la presa scrisă în româneşte şi în franţuzeşte din Capitală.

1. Adevărul — jidovesc.

2. Argus — naţional-ţărănist, jidani în redacţie.

3. Credinţa — independent.

4. Curentul — independent.

5. Dimineaţa — jidovesc.

6. Dreptatea — naţional-ţărănesc, redactori jidani.

7. Epoca — conservator, violent antinaţionalist, dl Grigore Filipescu fiind membru în Consiliul de Administraţie al tuturor marilor întreprinderi jidoveşti.

8. Facla — independent de extrema stângă, mulţi jidani în redacţie.

9. Gazeta — independent, proprietari: Demetru Ceacâru — David Sin Iţig Eulenberg. Matei Roşu — Mayer Goldenberg.

10. L'Indépendence Roumaine liberal, director dl Osra Berkowitz, senator liberal.

11. Indreptarea — oficiosul averescan.

12. Lupta — indepentent, proprietari fraţii Fagure — Honigman Herş şi Albert.

13. Mişcarea — oficiosul georgist, director Sergiu Milorian — Zwibal.

14. Le Moment — independent, proprietar Alfred Hefter.

15. Neamul Românesc — Nic. Iorga.

16. Naţionalul Nou — liberal-haşist.

17. Ordinea — naţional-ţărănist, jidani în redacţie.

19. Porunca-Vremei — naţional-creştin.

19. Prezentul — naţional-ţărănist, jidani în redacţie.

20. Rampa — director Scarlat Froda — Weisendorf Strul.

21. Ţara Noastră — naţional-creştin.

22. Tempo — independent, jidovesc.

23. Universul — independent.

24. Viitorul — liberal.

25. Zorile — jidovesc.

Prin urmare, din 25 de ziare. 9 sunt pur jidoveşti, 6 au redactori jidani, 3 sunt independente având redacţia românească, 1 conservator jidovit, 2 liberale, 1 averescan, 1 iorghist şi 2 naţional-creştine.

Gazetele naţional ţărăneşti având toate jidani în redacţie au fost numărate la această categorie.

(Cine vrea să aibă date mai multe asupra presei din întreaga ţară să citească excelenta broşură Străinii în presă de Nicolae Horaţiu).

Să mai vorbim de presa din restul ţării?

Ea este mai toată minoritară iar proprietarii ziarelor minoritare sunt în proporţie de 80%, tot jidani.

* * *

Acum, după ce am schiţat fugar peisagiul editurei şi al presei, să ne gândim că un scriitor de talent a descris într'un excelent roman durerea Maramureşului cu 60% din pământuri şi 90% din păduri în mâna jidanilor sau jalea Moţilor ajunşi robi ai magnaţilor judeo-maghiari sau tragedia târgurilor basarabene, moldovene, bucovinene, adevărate cuiburi jidoveşti.

Cine-i publică romanul?

Dl Ciornei? Dl Blank? Dl Ocneanu? Dl Montaureanu? Adevărul? Eminescu? Jidanii nu şi-au pierdut încă mintile.

Fundaţiile Regale nici nu pot şi nici nu vor.

Cartea Românească? Ramuri? Vremea? Ce spune partidul liberal adus la putere prin puterea Israelului? Cugetarea? Am arătat care sunt ideile dlui Georgescu-Delafras. Universul? Poate da, dar poate nu.

Aşadar romanul care ar exprima tendinţe antisemite ar rămâne nepublicat iar romancierul ar muri de foame dacă nu trădează, nu-şi azvârlă romanul antisemit la foc şi nu se apucă de „roman social".

Dar admiţând că prin imposibil s'ar publica un asemenea roman, ce critic s'ar ocupa de el?

Dl Călinescu în . . . Adevărul Literar?

Dl Cioculescu în . . Adevărul?

Dl Mircea Grigorescu în . . . Dimineaţa?

Dl Mihail Sebastian?

Dl Lovinescu în . . Adevărul?

Dl Ibrăileanu, Ralea sau Sevastos în Viaţa Românească, comunizanta anexă a Adevărului?

Dl Tudor Teodorescu-Braniştе în . . . Cuvântul Liber?

Dl Pompiliu Constantinescu în Vremea? Alături de colegii dsale de redacţie Froim Aderca şi Ion Călugăru — Croitoru Sin Buium?

Dar un scriitor care ar ataca partidele politice, aceste burueni otrăvitoare îmbibate cu bani jidoveşti, unde ar putea să-şi editeze romanul sau tratatul?

Nu numai atât. Edituriie şi presa n'au numai un rol pasiv. Ele nu se mărginesc să publice şi să critice celace li se înfăţişează: Ele determină producţia literară.

Un editor sugerează scriitorului temele de tratat, îi comandă romane, volume de critică, volume de versuri etc.

(Continuare în pag. II-a)

STAT ŞI CULTURĂ

de Vasile Marin.

„Statul este spiritul care în lume prinde cunoştinţă de el însuşi, el realizează viitorul pe pământ, adică divinul".

HEGEL — Grundlinien der Philosophie des Rechts.

„Există atâtea morale câte culturi... Fiecare cultură are pentru aceasta o măsură proprie, a cărei valabilitate începe şi sfârşeşte cu ea. Nu există morală umană universală".

O. SPENGLER — Le Declin de l'Occident.

Intr'un articol intitulat „Naţiunea împotriva statului de import", publicat în revista „Axa" anii trecuţi, examinând problema statului român, între altele, scriam urmatoarele:

„Să constatăm realitatea şi să înregistrăm efectele: naţiunea română de totdeauna a declarat razboi statului de nicioadată. Pentruca, să fim bine înţeleşi: dintru început, la întrebarea legitimă dacă nu există cumva un stat românesc, nu vom şovăi să raspundem neted, nu! Există o aparenţa de stat, cel actual, statul ficţiunii democrate, dar acesta nu aparţine naţiunii, ci unor elanuri cari nu au măcar meritul de a-l fi creiat.

„Un stat se naşte exact în momentul în care naţiunea respectivă, luând cunoştinţă de forţa ei creatoare, în conformitate cu aspiraţiunile şi posibilităţile sale autentice, reale, este coaptă de evenimente pentru a se integra sub forma juridica numită stat. Ori statul naţional romanesc, trebuie creiat abia acum, când naţiunea s'a închegat într'o unitate perfectă, organică şi indistructibilă şi prin manifestările sale de vieaţă cele noi, e capabilă să-şi dea dinlăuntru şi pe deasupra ei un stat firesc, autentic.

„Ca naţiune existăm de mult — dela primele înjghebări voivodale. Naţiunea aceasta de structură agrar pastorală s'a perpetuat dealungul veacurilor într'o organizaţie primitivă, necreatoare şi instituţii proprii, ocrotită şi păstrată, de cele mai multe ori fără consimţimântul ei, de către interesele respective, politice ori economice ale statelor limitrofe, care ele erau într'adevăr state. Pentrucă au existat un stat turcesc, un stat ungar, un stat polon şi mai ales un stat moscovit, dar niciodată un stat românesc.

„Ortodoxismul, care a luat sub aripa lui de cloşcă şi puiul orfan al naţiunei române, prin esenţa lui însăşi, legat şi întemeiat pe o anumită idee de universalitate spirituală, era impropriu creiării unui stat. Dar era în măsură, precum a şi dovedit-o, să păstreze fiinţa unei naţiuni şi a păstrat-o temeinic, după cum se poate verifica istoric, elementele naţional şi ortodox împletindu-se în mod egal întru creiarea fenomenului românesc. Atât numai.

„Statul de import, statul de azi, ni l-au inventat interesele economice şi politice ale puterilor europene — vezi pacea dela Adrianopol — cu sprijinul plătit ori dezinteresat al „cărvunarilor" romantici şi simieşti dela 1821, al „bonjuriştilor" paşoptişti aiuriţi de bombastica frazei revoluţionare şi mai ales cu nelimitatul concurs al generaţiei conducătoare din preajma războiului pentru independenţă. Şi astfel s'a întâmplat că statul acesta, prematur şi pernicios, n'a fost niciodată expresia reală a naţiunei româneşti celei adevărate, pentru simplul fapt că această naţiune nu era în măsură să-şi creieze un stat decât la definitiva ei închegare, eveniment care trebuie să se producă abia de-acum înainte, în timpurile noastre, concluzie firească a procesului de autoelaborare, proces accelerat de războiul pentru unitatea naţională".

Păstrând intacte premizele problemei pe care o puneam acum câţiva ani, e firesc să precizăm raporturile cari există între fenomenul stat şi fenomenul cultură. Din capul locului, condiţionăm apariţia secundului de existenţa celui dintâiu, între dânsele fiind o corelaţie atât de strictă încât fără prezenţa activă a unui stat, temeinicia culturii nu poate fi înfăptuită. Aşa dar este necesară integrarea unei naţiuni într'un stat naţional pentru a putea fi promovată o cultură specifică, naţională.

Nu poate exista o cultură propriu-zisă acolo unde nu există temeinic închegat un stat şi nu poate fi durat un stat acolo unde naţiunea respectivă nu a elaborat organic, pe cale de proces firesc, fundamentele acestui stat. Naţiune - stat - cultură sunt termeni identici, o naţiune neputându-se proiecta în istorie decât integrată sub forma stat iar statul acesta nu-şi poate valida dreptul de afirmare în raport cu celelalte state decât prin cultura sa. Pot exista naţiuni neintegrate în stat, după cum pot fiinţa state nenaţionale, dar nicăieri nu ne este dat să aflăm o cultură în afară de stat şi naţiune.

Cultura este cea mai înaltă expresie de vieaţă a unei naţiuni. Ea totalizează manifestaţiile cele mai autentice şi mai profunde ale geniului naţional, ea este quintesenţa însuşirilor superioare cu cari divinitatea a înzestrat o naţiune. Cultura, care nu trebuie confundată cu civilizaţia — cultura purtând pecetea imaterialităţii, îndreaptă însuşirile superioare ale omului către înlăuntru, în vreme ce civilizaţia materializează preocupările omului determinându-l să privească către în afara lui — este un fenomen specific fiecărei naţiuni, iar universalitatea valorilor culturale reese tocmai din unicitatea fiecăreia dintre ele. Pentru a exemplifica, ţin să reamintesc că acum câţiva ani, au fost traduşi în englezeşte, într'o antologie de proză, mai mulţi scriitori români, şi mai moderni şi mai vechi. Ei bine, cine credeţi că a plăcut mai mult Englezilor? Creangă! Da, Creangă din Humuleşti şi tocmai pentru faptul că el era cel mai reprezentativ fiu al geniului rasei. Aşadar, nu mai apare paradoxal faptul că universalitatea culturii se face tocmai pe temeiul specificităţii ei.

Pentru lămurirea şi mai completă a noţiunilor de mai sus, voi amplifica discuţia în ceeace priveşte raporturile dintre cultură şi civilizaţie şi vom vedea cum, la sfârşit, concluziile la cari vom ajunge ne vor conduce la rezultatul, că ficţiunea de stat românesc care a existat până acum s'a manifestat, precum era şi firesc, doar prin elemente de civilizaţie şi numai arareori, în mod cu totul sporadic, a promovat forme de cultură.

Dacă pentru cultură, caracteristica esenţială a fiinţei sale este specificitatea geniului local care a zămislit-o, pentru civilizaţie elementul care o identifică stă tocmai în internaţionalismul modului său de manifestare. Cultura presupune elaborarea de valori eterne pe orice plan de vieaţă superioară, cari însă toate poartă marca geniului naţional respectiv — Homer, Dante, Shakespeare sunt culmi de cultură universală în măsura în care rămân reprezentanţii cei mai autentici ai geniului grec, latin sau anglo-saxon —; civilizaţia presupune circulaţia de valori materiale, fungibile, necesare şi utilizabile în orice timp, în orice loc şi de către oricine. Să ne lămurim: arta populară românească şi poezia lui Eminescu, capătă valoare universală prin înălţimea la care au fost ridicate de către geniul rasei noastre; elementele de confort ale civilizaţiei — materialistă în esenţa ei — nu pot fi determinate în spaţiu: produsele ştiinţei aplicate, ziarul, cinematograful, trenul sau avionul, sunt elemente de civilizaţie actuale şi nespecifice pe cari pot să şi le însuşiască în mod egal popoare de înaltă cultură ca Franţa, Italia etc., dar şi triburile abisiniene sau republicile negre ale Pacificului.

Pe linia culturii, popoarele se diferenţiază într'o nobilă emulaţie şi armonia universală reese tocmai din acordul tonurilor diferite; pe linia civilizaţiei statele şi naţiunile se confundă într'o masă cenuşie, uniformă care seamănă foarte mult a moarte şi a desfiinţare. Pentru aceasta nu va fi niciodată pace între naţionalismul promovator de cultură şi socialismul predicator de civilizaţie. Regimul ideal al civilizaţiei este democraţia socializantă; regimul propriu culturii este statul naţional. Intre concepţia: naţiune de sine stătătoare, creatoare de cultură şi concepţia: turmă universală, condusă doar de apetituri cari se cer satisfăcute, va sta deschisă veşnic o prăpastie.

O pildă vie ne dau vecinii noştri dela răsărit. Inainte de războiul popoarul rus, sinteza cea mai autentică a geniului slav, integrat în regimul de stat absolutist al ţarilor, a creiat o cultură de o rară afirmare toate popoarele lumii au trebuit să ţie seamă. Ştiinţa, teologia, muzica, arta bisericească, literatura au împins pe scena lumii noastre intrate de mult în panteonul culturii universale:

Mendjeleief, Soloviev, Tschaikovschy, Tolstoi şi Dostoiewschy pentru a nu cita decât cumile, deşi au rămas în construcţia geniului tăţii lor intrinseci profund impregnaţi de slavism, au construit totuşi falanga de valori culturale cari a oferit Rusiei un important loc în cultura umană.

După războiul pe urmele revoluţiei marxiste a bolşevismului, sub acţiunea sistematică a neilor conducători — îmbibaţi de formule antireligioase, anticulturale şi antinaţionale — s'a instalat acolo o nouă vieaţă, confecţionată în cadrul civilizaţiei materialiste, internaţionale prin conţinut şi ideologie şi care a condus Rusia de azi la transformarea ei într'un lagăr imens a cărei singură formă de existenţă se măsoară pe temeiul binefacerilor aduse de civilizaţie.

Uzine, baraje, kolkhozuri şi sovkhozuri, plan quinquenal, aviaţie şi metropolitan iată sinteza Rusiei de azi. Cultura înlocuită cu metro-ul iată efectele unei politici de stat bazată pe considerente materialiste şi în funcţie de mitul internaţional, al umanităţii. Muzica lui Tschaikovski înăbuşită de ritmul trepidant al motorizării şi flăcările divine ale lui Dostoiewschi înlocuite cu indexele planului quinquenal! Rusia de azi a reuşit prin regimul pe care şi l-a însuşit să gonească şi să coacă prime efloreşcenţa geniului naţional, transformându-se într'o categorie amorfă, neidentificabilă sub nicio raport. Şi în cazul acesta, ca postulatul spenglerian prin care orice cultură din clipa în care a mecă în civilizaţie, îşi semnează prin aceasta însăşi sentinţa de moarte. Există o civilizaţie în ţara sovietelor, nu există şi nu poate exista o cultură sovietică. Distrugând specificul naţional, înlăturând prin politica lor de stat manifestările reale ale poporului respectiv, sovietele au reuşit să se înglobeze în rândurile popoarelor fără istorie. Pentrucă fără stat naţional şi fără cultură naţională nu se poate scrie istorie.

Aşezaţi înlăuntrul triunghiului necesar, naţiune-stat-cultură, să trecem la cercetarea fenomenului românesc pentru a-l privi sub toate aspectele în care el se prezintă în legătură cu aceste date fundamentale.

N'am avut şi nu avem încă un stat autentic românesc. Naţiunea română, puternic impregnată de geniu specific, a fost împiedicată până acum de a se integra sub forme de stat naţional. Conjuncturi şi presiuni externe şi o politică internă nearticulată organic pe însuşirile noastre fireşti, au interzis realizarea statului naţional românesc. Inhămaţi la carul democraţiei de esenţă internaţionalistă, politicianii români dela paşoptişti şi până la cei cari ne-au guvernat sau ne guvernează azi, n'au fost capabili să întemeieze un stat rumânesc.

Axat pe o constituţie copiată în literă din apus, ale cărei fundamentale articole încep cu: „toţi cetăţenii, *fără deosebire de origină etnică, de limbă sau de religie* se bucură de etc. etc.", statul actual nu a reprezentat decât o expresie juridică în ordine internaţională; el nu şi-a integrat niciodată naţiunea românească care a rămas deoparte să-şi ducă vieaţa ei proprie, şi de aceea nici nu a putut promova o cultură românească.

Cultura aceasta, multă, puţină câtă există, n'a fost decât exprimarea nesistematizată şi neordonată printr'o politică de stat a naţiunei, care fie sub forma artei populare, fie prin arta unor Eminescu, Creangă sau Coşbuc, şi-a dat curs liber geniului său propriu.

In statul actual nu identificăm o cultură românească. Să nu ne uităm de jur împrejur şi să ne mulţumim a constata superficial că avem totuşi Universităţi, avem o Academie, un Ateneu, Operă şi Teatru, în cele din urmă chiar şi Radio. Dar în universităţile româneşti toate disciplinile cari se predau acolo stau sub egida culturilor streine, îndeosebi franceză şi germană; profesorii noştri în majoritatea cazurilor acolo s'au format — mai propriu zis s'au deformat — acolo şi-au însuşit ideaţia respectivă iar studenţii români merg şi azi de se adapă numai la isvoarele culturilor streine. Academia română, deşi fiinţează de câţiva zeci de ani, nu s'a învrednicit până acum să dea măcar un dicţionar al limbii, necum să mai contribuie la elaborarea unei mai vaste opere enciclopedice. Ateneul român, se împăunează cu numele conferenţiarilor streini; teatrul naţional joacă piesele streinătăţii iar la opera romană se aud acordurile aceloraşi Verdi, Gounod sau Wagner, pentrucă muzica românească cultă o face jidanul Stan Golestan, cu „sentimente româneşti" dar cu sediu permanent la Paris. De opera „culturală" îndeplinită de societatea de radio şi diferite alte fundaţii nu mai vorbim, pentrucă deacolo naţiunea poate aştepta orice numai operă de popularizare a creaţiilor româneşti nu.

Acesta este bilanţul, tristul bilanţ. Şi este în linia firească a lucrurilor ca să se petreacă astfel. Cu o ideologie democratică, esenţialmente materialistă, laicizat în sensul cel mai masonic al cuvântului, fără o politică naţională, statul român a rămas la remorca culturilor streine. Şi a socotit că şi-a îndeplinit misiunea faţa de naţiune dacă ne-a hărăzit cu trenuri, cu tramvaie, cu telefoane, în cele din urmă chiar cu radio şi bloc-haus-uri americane. Dar acestea sunt, aşa cum am constatat mai sus, elemente de civilizaţie, pe cari le întâlnim oriunde la Buenos-Aires ca şi în Ciatka, în Siberia sau în „raiul" U. R. S. S. atât dela modă astăzi, în oficialitatea românească. Cultura a rămas undeva afară, la uşe, ca o cenuşereasă neocrotită şi nedorită de nimeni. Statul, în speţă statul claniurilor politice, nu a avut o politică a culturii pentrucă nu a avut o politică naţională.

Geniul rasei, în sporadicele manifestări de cultură, a rămas să se manifeste ca şi mai înainte, numai în păturile neoficializate ale naţiunei. Şi aşa se explică cum cultura noastră se reduce numai la creaţiile străvechi ale geniului popular — ceramică, poezie, basm, cântece, ţesături —, la naivele cronici din vremea voivozilor, la tiparniţa mânăstirească, acolo unde s'au pus bazele acestei reduse culturi româneşti, de unde reese dreptatea afirmaţiei lui Spengler că „religiozitatea este de esenţa culturii, ireligiozitatea de esenţă civilizaţiei", iar mai târziu la cei câţiva cercetători mai de seamă ai istoriei naţionale şi la opera genială a literaturii lui Eminescu şi Creangă.

Din cele de mai sus deducem că nu este deajuns ca o naţiune să fie dotată cu geniu pentru a-şi da măsura posibilităţilor sale reale, naţiunea are nevoie de sprijinul şi de atmosfera creată printr'o susţinută politică de stat. Aşa a fost întotdeauna, aşa este şi acum. Cercetaţi istoric, fază cu fază, procesul culturii umane şi veţi înţelege. Unde a fost un stat puternic sau o voinţă conducătoare puternică — ceeace este tot una — impregnate de spiritul naţional ori de cetate — acolo a înflorit cultura în toată măreţia ei. Dovadă epoca lui Pericle, cu toată cohorta ei de străluciţi artişti, epoca lui August pentru gloria romană, epoca renaşterii marcată de domniile nobililor conducători ai Florenţei, Milanului sau Veneţiei, la cari trebuesc adăugaţi marii papi ca Iuliu II-lea, epoca elisabethana, epoca lui Ludovic XIV, precedată de astrala apariţie a „tiranului" Richeliu, unul dintre făuritorii statului naţional francez şi în cele din urmă epoca puternicilor prinţi ai statelor germane, şi mai ales a acelui Frederic II-lea, în jurul domniei căruia s'au pus bazele splendidei culturi germane. Pentru noi Românii, epoca lui Ştefan cel Mare, rămâne mai mult decât o pată luminoasă în negura de până acum a culturii româneşti. Pentru cei cari se mai îndoiesc încă de necesitatea existenţii unui stat naţional pentru a se putea promova o cultură, vom mai stărui aici, în câteva rânduri la analizarea strictei corelaţii, naţiune-stat-cultură.

O naţiune este o entitate umană, cu rădăcini adânci într'o anumită vatră care se găseşte aşezată pe un anumit teritoriu, mărturiseşte aceiaşi religioasă, trăeşte sub imperativele aceleiaşi morale, se manifestă în toate formele de vieaţă umană cu aceiaşi ideaţie şi vorbeşte aceiaşi limbă. Ea alcătueşte un tot organic şi îşi extrage sucul de vieaţă din tradiţiile proprii, din seva pământului care o hrăneşte — „geniul cum exprima aşa de frumos Grigorescu — şi militează acolo cari o identifică în sânul altor naţiuni înconjurătoare. Naţiunea este un scop în sine. Înlăuntrul unui stat naţional este un proces firesc pe care

(Continuare în pag. III-a)

Editura şi presa ca factori de d[e]naţionalizare culturală

(Urmare din pag. I-a)

Un editor priceput poate fi un admirabil stimulant al scriitorului.

Insfârşit scriitorul e dependent de editor, care nu numai plăteşte operile admise spre publicare, ci îi dă aconturi, îi avansează bani, îl ajută în momentele grele etc.

Să nu se creadă că exagerez când afirm că foarte multe din marile opere ale literaturii universale în ultimul secol au fost create datorită sugestiunilor şi comenzilor editorilor.

Şi dacă lucrurile stau aşa e firesc ca literatura noastră să depinde atât de mult de presă şi de edituri — să fie străine de durerile neamului românesc şi sbuciumul dramatic al tinereţii românesc.

Cât timp nu vom avea cel puţin o mare editură naţionalistă, un serviciu de librărie şi colportaj naţionalist, precum şi o presă categoric naţionalistă, nu putem nădăjdui ca literatura române[sc]

...lta decât este

...vom privi specialul librăriilor „ro-...ăzi care în vi-...e Froim Aderca, ...n Bu.um, pe Le-...avian, pe Camil ...Sarina Casvan-Pas...

...xistă vre-o ediţie ...r antisemite ale ...ulescu, Haşdeu, ...pol, Conta.

...de cei mai noi? ...e o nouă ediţie ...ism şi Demo- ...Aurel Popovici? ...ui A. C. Cuza, ...Paulescu, dar ...olele lui Octa- ...volumul ultim a ...escu?

...n vitrine? Câte ...nde sunt? Unde

...irăm că scrii- ...urmează exem-

Problema școalei românești

de Vasile Christescu.

A supune unei cercetări obiective problema școalei în stadiul actual, în seamnă a trece prin prisma criticei întreaga structură a societății și statului românesc dela 1918 și până acum. Pentrucă școala nu e o instituție cu scop în sine și izolată de celelalte forme în care pulsează viața societății, ci ea se integrează organic acestora și ca atare suferă toate influențele lor.

Pentru cel ce a urmărit cu atenție procesul de transformare prin care a trecut școala de cincisprezece ani încoace, un fapt a fost izbitor: toate reformele școlare au avut rezultate nefericite. Cu toate acestea n'a lipsit nici competența, nici bunăvoința. Pedagogi cu reputație, oameni bine intenționați și-au pus la contribuție cunoștințele și sufletul pentru a da școalei îndrumarea necesară cerută de nevoile României de după război; dar bunele intenții și avânturi s'au frânt în fața evidenței.

Nu e locul să facem aci istoricul acestor inițiative și nici să le valorificăm unele față de altele. Pentru observatorul obiectiv e clar un lucru: toate sistemele de până acum au dat greș.

Faptul a fost de altfel recunoscut de toți și ne amintim de comparația pe care un reprezentant autorizat al școalei oficiale a făcut-o acum câțiva ani: „Turtucaia învățământului".

Unde trebue să căutăm cauza acestui dezastru?

Enunțam mai sus că școala nu e o instituție cu scop în sine. Ea pregătește generațiile tinere pe baza unor valori spirituale, etice și estetice, pe care le primește din afară, din societate. Societatea însă trăește organizată în forme și acela care dă formele este statul. Când statul e bine consolidat și deci formele de viață ale societății sunt deplin închegate, școala merge în deplină armonie cu ele și rezultatele ei sunt optime.

Aspectul statului românesc de după război îl vedem și îl trăim.

Un materialism josnic a pus stăpânire pe toate formele noastre de viață. Valorile etice au fost răsturnate. In locul valorificării prin muncă, parvenirea prin speculație; cinstea înlocuită prin spiritul de jaf și trafic; interesul social înlăturat de interesul personal. Ca într'un bărăgan pustiu, statul a permis tuturor goana nebună după bunurile lui. Infrânare nu mai există, căci sufletele s'au pervertii într'atât, încât astăzi cei ce sunt puși să vegheze la ordine nu mai pot distinge bunul comun de bunul propriu. Alături de traficanții bunurilor materiale, au venit traficanții sufletelor: politicianii, acești corbi ai nației românești, produse tipice ale unei societăți fără orientare.

Răscolind adâncimile maselor ei, au scos în bâlciul tuturor tranzacțiilor tot ceeace sufletul românesc păstra mai curat: dragostea de cămin, iubirea de pământ și respectul muncii, credința. Astăzi toate sunt murdărite de noroiul politicei românești. O imensă baltă, în care toate valorile spirituale ale nației românești au fost aruncate laolaltă, învălmășite haotic. Și cum haosul nu părea desăvârșit, s'a admis în cadrul statului românesc prezența a patru milioane și jumătate de streini, închizându-se ochii asupra primejdiei pe care o afirmă acești oameni cu tendințe diferite și formațiune spirituală deosebită de aceea a Romanilor, ale căror forme de viață sunt și mai mult amenințate. Stramtimea de vederi și interesul egoist al politicianilor au favorizat penetrația elementului strein și în deosebi iudaic, cel mai periculos prin puterea lui de ofensivă, încât astăzi statul românesc își pune în mod serios problema existenții lui ca stat național.

In aceste condiții, este firesc să nu putem găsi o axă, un fir spiritual călăuzitor. De unde dar să se poată lua acel ideal educativ, pe care școala să și-l însușiască? Statul așa cum este astăzi nu poate asigura un ideal de educație. Pentrucă el însuși nu are un ideal de existență. De aceea e pe punctul de a se prăbuși. Cei ce i-au condus destinele n'au înțeles nimic din rosturile lui. Poate că generația războiului, aflată acum la conducere, și-a lăsat pe cei mai înzestrați fii pe câmpul de luptă, poate că Dumnezeu a rânduit astfel ca această generație după ce a înfăptuit idealul unirii să nu mai poată găsi lumina noului ideal de viață românească.

E un destin tragic.

Și nicăeri nu se oglindește mai bine tragicul acestei situații decât în școală. Pedagogii reformatori n'au înțeles nimic din realitatea ce-i înconjura. Au bâjbăit ca și copiii în întunerec, fără a da de lumină. Opacitatea acestor oameni de conducere, oricât de cruditi și bine intenționați au fost, o vedem formulată în reformele școlare. Iau la întâmplare un pasagiu din introducerea la legea învățământului secundar din 1928.

După ce scoate în evidență unele fapte crude — puncte de sprijin în labirintul realităților — cum este acela că viața economică este în mâna streinilor, după ce afirmă că trebue să urmărim desvoltarea statului nostru într'un cadru național și că scopul legii este să [illegible] școală unitară menită [illegible] unitatea națională a tuturor [illegible], totuși legiuitorul e[illegible] nuare: „Din acest punc[illegible] legile școlare trebue s[illegible] a forma din toată p[illegible] ei țări, indiferent de or[illegible] și de rasă, cetățeni conștienți [illegible] și tendințe, aceleași [illegible] aceleași idealuri".

Stai și te mi[illegible] de înțelegere.

Idealurile și [illegible] nu sunt uniforme și u[illegible], ci ele izvorăsc din sufletu[illegible] etnice. Așa cum nici U[illegible], nici Rușii, nici Austriacii, n'au [illegible] pe Români să renun[illegible] credințele lor, tot așa [illegible] nu vom putea face [illegible] se identifice cu ideal[illegible] și puteavom noi vreo[illegible] Ruani, a căror concepți[illegible] este total opusă sensului creștin, [illegible] aspirațiunile neamului nostru?

Prin această greșită înțelegere s'a deschis poar[illegible] în cadrul de conducere [illegible] românesc tuturor elemente[illegible] Școala nu poate îndrepta nimic, [illegible] e lipsită de un ideal de [illegible], pe care o societate în [illegible] nu i-l poate da. Mai mult [illegible] ne de-adreptul dăunătoare ființii românești, căci dându-se posibilitate minoritarilor de a intra în rândul educatorilor, profesori și institutori, pe baza dreptului de cetățenie, aceștia vin cu idealul și aspirațiile izvorâte din ființa lor etnică și astfel falsifică sufletul vlăstarelor românești încredințate educației lor. Să nu se aducă argumentul că activitatea lor e fixată de legi și programe. Nici legile, nici zidurile nu fac școala, ci sufletul educatorului. E un fapt asupra căruia am insistat mai amplu acum câtva timp.

In rezumat, problema școalei este încă actuală. Ea nu poate fi realizată, decât în momentul în care școala își găsește un ideal de educație și pe acesta nu-l poate da decât idealul politic *al națiunii.*

Când acest ideal, pe care generația tânără l-a găsit și îl susține cu atâtea jertfe eroice, se va înfăptui creindu-se un stat nou puternic și în totul național, atunci problema școalei va fi rezolvată. Principiile noi etice, munca, corectitudinea, eroismul, vor fi valori vii care vor transforma sufletele tineretului, făcând din ele pilonii de susținere a noului stat românesc, garanție a desvoltării nației noastre.

VASILE CHRISTESCU

Slove pătrunse*)

— Inchinare tineretului român —

Din voi, vremi vechi, apuse, m'am născut,
Ca o poruncă peste viitor,
Și m'a hrănit mănuva oaselor
Atâtor moși-strămoși, — câți am avut.

In mine voevozii țin sobor
Și scriu porunci domnești pe-al luptei scut;
Domnițele prin mine 'mpart sărut
Și noi nădejdi întregului popor.

Pecetluitului firman domnesc
I-am pătruns slova mult mai înainte. —
Prin el înalț și pentru-avânturi cresc

Puternică cetate de cuvinte. —
— Spre voac voevodeal călătoresc. —
Simțirea-mi tremură peste morminte!

Grigore Bugarin.

*) Din „Simfonia Rustică", vol. III, ciclul VII, „Credințe" — pentru tipar la Editura „Fruncea", Timișoara.

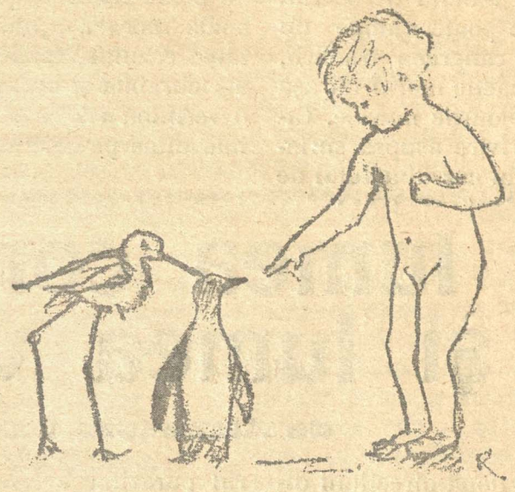

Recenzii

Stele pentru leagăn

de Radu Gyr.

„Trebuie o mână iconară
degete cu rouă în inele
și condei ceresc de primăvară,
ca să scrie lebede și stele.

Doamne, fă minunea: dă-mi cunună
ca un zâmbet, mâini de aur pur
și trimite-mi pe un fir de lună
un plaivaz cu totul de azur.

Astfel se roagă, în prefața volumului, poetul. Și rugăciunea i-a fost ascultată: dintre toate juvaerurile acestui bijutier al poeziei românești, *„Stelele pentru leagăn"* sunt cea mai impecabilă și perlină.

Dl Radu Gyr a fost, din primul moment, ca bogăție reunită a verbului, imaginei luminoase, rimei noui și ritmului, cel mai dăruit de Dumnezeu al poeziei de azi: versul lui isbucnea exuberant ca un geyzer de sidefuri și de curcubee. Reușind să spargă spontan și fără sforțare tiparele clasice, poezia Dsale se arătase capabilă să se îmbrace și în dificila formă a baladei populare. (Nu există în poezia românească poezie mai greu *de reușit* decât în acest gen, poate tocmai din cauzele care-l fac să pară așa de ușor).

Dar tocmai această exuberanță a febrei creatoare ne-a făcut să ne temem — dece n'am spune-o astăzi, când teama s'a spulberat? — ca nu cumva năvala cascadei de imagini să înece cu timpul fondul sentimental, fără care poezia riscă să devină un joc de virtuozități, degenerând cu timpul în manieră. Un alt risc era ca forma metrică să fie tot mai neglijată. (E unul din păcatele cele mai răspândite ale generației noastre).

Stele pentru leagăn au făcut să se spulbere toate aceste temeri, mărind plăcerea pe care o avem de fiecare dată, recitind iară și iară volumul pe care un sentiment adânc de o divină puritate îl însufletește de-acapo al fine.

...„Degete cu rouă în inele"... roua e din lacrima bucuriei, da...; dar cât de asemenea sunt perlele amare ale lacrimilor, câtă melancolie e în marile fericiri. Și astfel unda de melancolei adie ușor ca un acompaniament minor în fiecare cântec aproape, nunumai în minunatele elegii.

Și aceasta e o probă a autenticității și adâncimii sentimentului, singura garanție de durată a poeziei.

Tot acest tezaur de imagini și simțire pură e prins și cizelat într'o formă metrică tot mai impecabilă și mai aproape de dificilele modele clasice.

Din **Stele pentru leagăn**

de RADU GYR

Și când tăticul s'o fi dus

Mai e puțin, mai e puțin
și plec în praf, în stea și'n crin,

Azi, piersic vechi ce stă să cadă
și mâine: brumă, zări, zăpadă.

Și când tăticul s'o fi dus
sub fluturi jos, pe zodii sus,

în urmă-i, mic seraf bălai,
inel suav, crâmpei de rai,

tu pui plăpând de promoroacă.
într'o grădină, într'o joacă,

să rupi din iarbă stea cu foi,
luceafăr verde de trifoi,

să-l legeni, lung, în mâini senine,
șoptind: tăticul e cu mine.

Apoi să prinzi pe foi de pluș
un licurici sau cărăbuș

să-l culci pe obraji de pergamută
zâmbind: tăticul mă sărută.

Stat și cultură

(Urmare din pag. II-a).

orice națiune care vroește să nu dispară luptă pentru a-l realiza.

Statul este instrumentul său de valorificare, statul este principiul esențial al forței sale de afirmare. Intre națiune și stat este corelația dintre pâine și coaja ei. Statul este forma firească a personalității sale. Pentru aceasta statul nu poate avea altă ideologie decât a națiunei sale, și nu poate urmări alte idealuri decât cele ale națiunei respective. In orice alte condițiuni, statul nu mai reprezintă națiunea. Acesta e cazul statului pseudo-românesc de azi. Raportul dintre el și națiune este un raport de parte la parte nu un raport dela parte la tot.

Cultura este forma de vieață superioară a unei națiuni. Prin cultură, o națiune își potențează, își maximalizează însușirile sale. Cultura reprezintă forța dinamică a ideologiei naționale; prin cultură o națiune se identifică în raport cu celelalte; prin cultură o națiune supraviețuește ființei sale fizice, temporale. Cultura unei națiuni formează istoria acelei națiuni. După dispariția popoarelor respective au rămas totuși o cultură egipteană, o cultură greacă, după cum mâine va rămâne o cultură franceză ș. a. m. d. Dar pentru a se putea elabora această cultură, națiunea are nevoie să fie integrată în stat și statul acesta să înlesnească și ocrotească să scoată din adâncurile în cari zac, comorile de cultură ale națiunei respective.

Națiune - stat - cultură, iată fundamentele pe care trebuie să se întemeieze fenomenul românesc. Națiunea există, și ea este una dintre cele mai minunate din câte ființează pe pământ. I-a lipsit până acum un stat și nu a putut promova o cultură pe măsura posibilităților ei. Generația conducătoare de azi, ca și generațiile înaintașe nu au fost capabile să le creeze. Le-a lipsit acel simț profund al eternului național, nu au avut rădăcini adânci în solul moral și fizic al realității românești, s'au bâlbâit în ideologii streine de sufletul și mintea nației acesteia. S'au mulțumit să transporte prin împrumut o anumită formă de stat, au copiat instituții pe care națiunea nu le recunoștea, s'au introdus forme de civilizație pe care națiunea nu le dorea. Și astfel am ajuns, să ne trezim acum, trăind o artificială vieață de stat, confecționat din carton și beneficiar al efemeridelor civilizației. E timpul să tragem cortina, să dărâmăm decorul de carton și să curmăm pentru veșnicie farsa.

Prin glasul generației noastre, națiunea și-a spus dela o vreme răspicat cuvântul. Ea cere un stat al ei și este dornică să se afirme printr'o cultură de care să se mândrească. Cu jurământ, pe margini deschise de mormânt, pătați de sângele rănilor noastre, din pragul negrelor închisori, ne-am legat să-i împlinim comanda. Din flacăra aprinsă la 1922 de generația Căpitanului, ne-am aprins fiecare în suflet o luminiță care nu se va stinge până nu-i vom clădi națiunei un stat firesc și până nu o vom înlesni să strălucească printre celelalte popoare, prin cultura sa. Și aceasta se va întâmpla neîndoios, în cadrul statului național - creștin - românesc, *legionar* de mâine.

12 Decembrie 1935.

VASILE MARIN

In curând va apare volumul de versuri
„Cântece din țara mea"
de
Constantin I. Goga
Cetitorii sunt rugați al reține din vreme, fiindcă va fi confiscat.

Alexandru Cantacuzino
Intre lumea .....?
și lumea comunistă

Publicaţiile verzi

Trădătorul

de Dumitrescu Zăpadă.

In oraşele mari şi în statele civilizate, întâlnim ca unul din cele mai eficace mijloace de combatere a boalelor sociale, tablouri în culori reprezentând monstruozităţile hidoase, putrezirea dezgustătoare a organismelor umane infectate. Oroarea pe care aceste tablouri o deşteaptă în fiecare, are în nenumărate cazuri un efect educativ preventiv, joacă un rol profilactic mai eficace decât orice instrucţiuni şi prescripţii de morală şi higienă.

Ceeace ar fi cangrena, sifilisul ori lepra pentru trupul omenesc, este trădarea pentru fiinţa morală a omului.

După cum omului sănătos i se încreţeşte carnea de scârbă îngrozită la vederea oroarei în care se transformă frumosul corp tineresc, sub ravagiile boalei, tot astfel descrierea unei trădări, descrierea halului de scârnă sufletească la care poate ajunge un suflet mâncat de cangrena trădării, constitue un profilactic moral tot aşa de puternic ca tablourile murale. Cine a aruncat o privire asupra sufletului trădătorului în cursul actului de trădare şi în cursul procesului, cine şi-a dat seama de degenerescenţa şi skirosul sufletesc dezvăluite în astfel de împrejurări, capătă o lecţie valabilă pentru toată viaţa împotriva ispitei lupanarului politic, unde clocește şi de unde se ia virusul ucigaş al trădării.

Cartea aceasta a D-lui Dumitrescu e ca un tablou mural, în genul de mai sus: ea cuprinde descripţia de o obiectivitate şi o răceală uneori aproape medicală a unui caz concret şi tipic al unui lepros moral; precum şi procesul de eliminare a acestuia dintr'o colectivitate organică sănătoasă.

Volumaşul în chestiune e foarte bine scris şi interesant pentru oricine. Pentru tineri, citirea lui e mai utilă decât a unei broşuri ilustrate cu privire la ravagiile sifilisului sau leprei: de boale fizice te poţi vindeca; dar boala morală, ajunsă la monstruozitatea cazului studiat în acest volum, e incurabilă şi omul devine o scârbă, o vermină vie care dezgustă până la măruntae pe oricine.

Intre lumea comunistă şi lumea verde

de Alcxandru Cantacuzino.

S'a obiectat din două direcţiuni diferite, naţionalismului legionar, atitudinea sa faţă de doctrina şi regimul comunist. Comuniştii îi aduc obiecţiunea următoare: naţionalismul legionar, dacă e sincer şi moral, trebue să recunoască în parazitismul social actual, în structura juridică a economiei moderne, care jefuieşte şi înfometează masele în folosul unei minorităţi, principalul duşman al naţiunilor, luate în sens biologic. Aceeaş concepţie despre parazistism o are şi comunismul. De ce atunci naţionaliştii sunt adversarii ireductibili ai doctrinei comuniste?

Nu cumva şi naţionalismul legionar este o simplă diversiune a capitalismului parazitar?

Din lagărul liberalist şi politicianist „democratic", obiecţiunile sunt de altă categorie: Legionarismul fiind împotriva capitalismului bancar, împotriva finanţei internaţionale, împotriva oricărui parazitism social, fiind pentru primatul colectivului faţă de individual, însemnează că se acopere în atâtea puncte cu comunismul încât, este şi el un soi de comunism-naţionalist-sectar, doar ceva mai îndulcit, căci recunoaşte mica proprietate privată. Democraţii, evreii şi paraziţii sociali, au scornit pentru legionarism epitetul *de comunismul verde.*

Evident că atât acuzatorii din lagărul comunist cât şi cei din lagărul parazitar evreiesc sau evreizat, sunt în cea mai mare parte de rea credinţă; dar nu rare ori au reuşit să creeze în spirite confuzii abil exploatate.

Pentru a contribui la înlăturarea acestor confuzii a fost redactată broşura d-lui Al. Cantacuzino.

Scrisă cu verva incisivă şi vioiciunea caracteristică cunoscutului comandant legionar, broşura scoate în relief mai puţin diferenţele adânci între cele două doctrine din punct de vedere economic cât, mai cu seamă, *antipodica lor situare din punct de vedere spiritual.*

Doctrina comunistă, pur materialistă, atee, antitradiţionalistă şi brutal egoistă — individual şi de clasă — nu mai are nimic comun din punct de vedere al concepţiei de stat şi mobilelor de activitate, individuală şi colectivă, cu doctrina naţionalismului legionar: comunismul şi naţionalismul sunt incompatibile ca apa şi focul.

Dl. Al. Cantacuzino iluminează din toate punctele de vedere aceste incompatibilităţi definitive şi ireductibile. Broşura, în multe locuri masacrată de cenzură, rămâne totuş o importantă contribuţie la lămurirea spiritelor şi trebuie citită atât de legionari cât şi de adversarii *corecţi* ai naţionalismului legionar.

D. R.

UN APEL al Dlui Mihail Lungianu

Literatură populară care să poată pătrunde la sate, integrându-se natural folklorului ca spirit şi factură, dar rămânând totdeodată şi pe planul *bunei* literaturi româneşti culte, nu avem decât excesiv de puţine. Noi îi atribuim însă o deosebită însemnătate şi vom motiva mai târziu dece.

In acest domeniu, Dl Mihail Lungeanu ocupă demult — alături de Dl Visarion, dar în alt gen — locul de frunte.

In afara altor calităţi, trebuie să subliniem că însemnătate generală pentru literatura cultă românească, bogăţia şi prospeţimea lexicală a întregei sale opere. Cei mai dăruiţi dintre scriitorii noştri tineri şi mai bătrâni pot găsi la Dsa izvoare de împrospătare a limbii îmbâcsite de vrute şi nevrute neologisme, de jidănisme gazetăreşti şi pseudoliterare. Peste românească de cafenea, e trebuincios pentru toţi să lase să mai adie vânt din holde şi de pe plaiuri.

In No. viitor vom da un exemplu demonstrativ în acest sens publicând o bucată încă inedită, „LOGODNICA VÂNTULUI", din ciclul *Zmei şi zâne*, în editură la Fundaţiile regale.

De aceea dăm loc cu plăcere următorului apel al cunoscutului scriitor.

A P E L.

Am zugrăvit viaţa ţărănimii şi ea nu se cunoaşte pe sine. Din cauza prea puţinei pătrunderi a scrierilor la sate şi a citirii tot mai rară de literatură sănătoasă, în timpul din urmă, volumele mele se desfac prea puţin şi editorii stau în cumpănă, când e vorba să tipărească altele noui.

Intors cu tot sufletul la literatură, aştept dela ea să mă ajute. Şi ajutorul ei e şi va fi cu atât mai necesar şi mai eficace, cu cât miam pus în ea toată nădejdea şi a mântuirii din necazurile în cari timpurile aspre şi 'n deosebi oamenii răi m'au târât, şi a asigurării liniştei zilelor din urmă.

In aceste scrieri va găsi ori cine, pe lângă zugrăvirea **sufletului larg şi bun** al neamu nostru, adevărate pârghii de religiositate, de moralitate şi de naţionalism. Citindu-le va simţi tot omul o premenire sufletească, o dragoste mai adâncă de viaţă, de pământul ţării, de semenii săi. Procuraţi-le şi răspândiţi-le în cercuri cât mai largi, împlinindu-vă cu aceasta o sfântă datorie faţă de ţară şi de umanitate, iar mie făcându-mi un bine la timp de grea încercare, bine ce va fi răsplătit aşa, cum se răsplăteşte or ce faptă aleasă.

O colecţie de 13—14 volume şi broşuri costă circa 500 lei.

Cu stimă,

MIHAIL LUNGEANU
Scriitor
Principatele Unite
2 Bucureşti
Consilier literar al Casei Şcoalelor

Pastel

Ninge. Floare lângă floare
de ninsoare
au cernut,
pe-un întins de ţară sură,
aşternut
alb, din blana cea mai pură.

Pe câmpie
şi pe luncile ce dorm
albu-i plat şi uniform
ca o foaie de hârtie.
Iată: o pereche scrie
cu condeie lungi de skiu
o poemă . . . Cred c'o ştiu:
o poemă de iubire
serisă rece şi subţire,
paralel şi'ntortochiat,
de o fată şi'un băiat.

El e nalt iar ea cam mică
şi stângace:
cade des — ori se preface? —
Ei! Stângaci sunt amândoi.
Cine-i vina de cad doi,
când s'apleacă de-o ridică?
Şi cum râd când cad grămadă
amândoi zglobii, alături!
Doi copii zburdând pe pături
de puf moale de zăpadă.

Ci cuminte, la fereastră,
îi privesc cu jind . . .
Cum trecu şi vremea noastră
de poveste şi colind!
Am rămas de-acum acasă,
ca o babă din bunici
să'nfloresc pe pânza deasă
râuri negre de arnici.

Dar cu ochii pe fereastră,
cum privesc cu gândul vag,
printre florile din glastră
se'nfiripă visul drag:

Picioruşe
jucăuşe,
peste albul fin de nea,
vor scri urme mici şi dese
. . .

Ce minuni neînţelese
coase'n râuri mintea mea?
Picioruşe? Ale cui?
Ce minune încă nu-i?

Marta D. Rădulescu.

Comunicat

Se anunţă şi pe această cale — în afară de rectificarea pe care urmează s'o facă Soc. de Radiodifuziune, — că în seara de 13 Ian. speakerul a anunţat la microfon că printre noile publicaţii ale Scrisului Românesc »*un volum de schiţe* ***Descătuşare*** *de Ion Dongorazi*«.

E vorba de o confuzie — voită sau nu — a speakerului.

In realitate numele ***Descătuşare*** *aparţine până în prezent numai* ***romanului*** *colaboratorului nostru Dl Fluor D. Rădulescu,* neexistând după toate informaţiile noastre, schiţe sau alt op cu acest titlu, fie de Dl Dongorozi, fie de autor alt.

Cercul »REVISTA MEA«.

Apel
Către prietenii noştri
Dacă credeţi că meritäm
Abonaţi-vă la „REVISTA MEA"
pentru anul II-lea Lei 60
Procuraţi-ne depozitari controlaţi de Dvoastră
Organizaţi cum credeţi mai bine răspândirea revistei

Revista presei

Din cauza abundenţii de material, nu ne vom putea ocupa în acest număr decât de foarte puţine din periodicele recenzate de Phorkiade.

1. RĂNDUIALA. A. I. No. 3, Bucureşti (Str, Francmazonă 7) 116 pag. 50 lei. Apare trimestrial.

Revista aceasta de o impecabilă şi sobră eleganţă se prezintă, alături de *Insemnările sociologice* ale Dlui Prof. Traian Brăileanu, ca una din cele mai superioare publicaţii naţionaliste.

E o revistă a cărei parte esenţială o formează eseuri de suflu larg, dintre cari unele de o surprinzătoare noutate (ca Basarabii din Argeş a Dlui Ion Conea) altele de o bogăţie în documentare şi o incisivitate demonstrativă cu adevărat impresionante, (ca art. Dlui Eug. Ionică din No. 1); altele în fine de o precizie în noţiuni şi o logică în expunere, cari dau gânditorului serios satisfacţii analoage acelora pe cari ţi le dau adevărurile geometrice.

Tradiţie şi revoluţie al Dlui E. Bernea e dintre acestea şi suntem siguri că nu e vorba numai de o impresie personală a recenzentului.

Plin de interes, sugestiv şi pealocuri deadreptul impresionant prin unele precizări. e în No. 3, eseul *Horia*, al Dlui Ion I. Ionică. Dsa reuşeşte în această temă de atâtea ori, amplu şi variat tratată de alţii, să lumineze sugestiv şi original o serie de date de incontestabilă autenticitate.

In afară de aceste două eseuri, mai întâlnim acolo. ca piese de rezistenţă, două cronici (?) destul de suculente: *psichologia românească* de Dl Ion Samarineanu şi *Aromanii şi rolul lor economic în trecut.*

Mai ales aceasta din urmă depăşeşte ceeace suntem obişnuiţi să designăm în mod curent prin „cronică".

Urmează apoi o serie de „însemnări" cari sunt, fiecare, mici articole dintre cari unele ar onora reviste din cele mai pretenţioase.

Rămâne să mai subliniem tonul de o cuviinţă puţin cunoscută publicisticei româneşti şi o obiectivitate în discuţie încă mai streină periodicelor noastre.

Cu aceasta am caracterizat sperăm această frumoasă revistă şi orice om de gust şi inteligenţă care o va citi, va fi, cu certitudine, de acord cu noi.

Poşta redacţiei

1. Mulţumim şi pe această cale tuturor cititorilor noştri, pentru urările ce ne-au trimis, precum şi tuturor sprijinitorilor cari au contribuit cu credinţa, munca şi jertfa lor la răspândirea crescândă a revistei. Mulţumirea noastră va fi, pentru ei toţi, strădania de a realiza cât mai bine şi mai mult. Suntem siguri că aceasta e unica mare satisfacţie pe care o aşteaptă dela noi.

2. Cititorilor cari ne-au cerut de repetate ori şi cu insistenţă să reîntroducem rubrica indigestă, (economică şi finaciară, le promitem — şi noi ne ţinem de cuvânt. — că, începând din nr. viitor, va fi totdeauna o rubrică de două coloane tratând problemele cari îi interesează.

3. D-lor. R. S. şi T. C. Ne atrageţi atenţiunea asupra „împrumuturilor" de tot soiul, destul de copioase, pe cari numeroase periodice şi — vezi D-ta! — chiar un cotidian, le-a făcut din *Revista mea.* fără să ne citeze.

Faptul n'are de ce să ne supere. Dimpotrivă, nunumai că pe noi ne onorează, dar ne şi încântă: se recunoaşte — sub o formă gangsterină e drept — valabilitatea temelor noastre şi totdeodată se contribuie la răspândirea ideilor noastre. Ce putem cere mai mult?

Că procedeul e incorect? De aceasta nu noi ci cei cari îl întrebuinţează trebue să se jeneze, dar corectitudinea nu e floare care să crească în câmpul gazetăresc.

Şi apoi, a fi furat — în domeniul ideilor — dovedeşte, că furii au de unde lua şi ce lua; iar pentru hoţii de idei, — săracii! — faptul dovedeşte indigenţă.

O, indigenţă! La câte nu duce ea în acest domeniu.

Vreţi să vă dau şi eu exemple?

Se fură cântecele legionare nunumai cu melodii cu tot, dar cu textul original aproape nealterat, numai pe ici pe colo „...localizat" (ca să zicem aşa) cu privire la numele unui şăf oarecare.

De pildă.

O grupare politică transformă cântecul

Ştefan Vodă al Moldovei
Fost-a la noi prin munţi.... etc."

făcând *o singură.., modificare:*

A. C. CUZA al Moldovei
Fost-a şi la noi prin munţi
Sic transit...!
Alta:
Un alt grup de cetăţeni a „localizat" vestitul cântec al şcoalei dela „Dealul Neagru", compus de unul din legionarii din tabără, transformând numai două strofe. Originalul sună aşa:

„iar seara'n jur pe lângă focuri,
ca'n vremurile strămoşeşti,
tot despre Căpitan şi Gardă
ne spune Banea la poveşti.

In localizarea voinicilor D-lui Vaida, cântecul a devenit:

„tot despre Haţiegan şi Vaida
ne spune Tillea la poveşti.

Şi tot din acelaş cântec s'a mai localizat încă un cuvânt, unul singur:

în loc de „dormim cu Căpitanu 'n gând"
voinicii „adorm cu Voivodu 'n gând"
(Voivodul, mă rog frumos, e Dl Vaida!).

Ei bine, când obiceiurile sunt acestea, când chiar aceste „localizări" sunt simple pecadile faţă de altele, mai vreţi să ne supărăm, sau măcar să ne mirăm de cele ce ne spuneţi?

4. D lui D. G. Fotografiile colaboratorilor? E un obiceiu democrat. Cât despre Phorkiade, controlează în mitologie şi vei vedea că nu's tocmai fotogenice. Dl. Petrache de Rotschild şi-a dat dimisia cu scandal dela redacţie, neadmiţând să i se plătească simbria pe lunile din urmă în bonuri de impozite, de şi avea contract cu clauzele „ca la stat". Ne-a făcut excroci! L'am dat afară ca nerecunoscător şi subversiv. Am fi curioşi să ştim şi părerea D-tale, ca jurist, în această privinţă: e o excrocherie să plătim lefurile în bonuri de impozit sau împrumut tranşa a doua? Oare numai Statul are dreptul acesta? Şi de ce?

5. D-lui Ruskin (Rudă cumva cu Josn?):

Nu recenzăm decât ce ni se trimite la redacţie. Şi aceasta numai când ne place. Când nu, nici n'o anunţăm. Ne-am interzis însă să criticăm cu asprime sau să btajocorim ce nu ne place: s'ar putea ca noi să fim fără gust şi pricepere şi în acest caz am face o nedreptate şi un rău serviciu literaturii; dacă e realmente proastă, cartea nu merită să ne pierdem vremea şi spaţiul revistei cu ea.

Pallas.

Radu Gyr
Idealul spiritual şi studenţimea

Tip. „Ardealul" Cluj, Str. Memorandului, 22.

CENZURAT